

Αθήνα 30 ΝΟΕ. 1987

Αριθ. Γνωφ. 11

Προς

το Υπουργείο Δικαιοσύνης

Δ/νση Εκτελέσεως Ποινών

Ένταύθα

Απαντούμε στο ερώτημα του αριθ. 93270/1987 εγγράφου σας, εάν είναι δυνατή η προσωπική κράτηση οφειλέτη του Δημοσίου, που έχει απολυθεί από τις φυλακές υπό όρο.

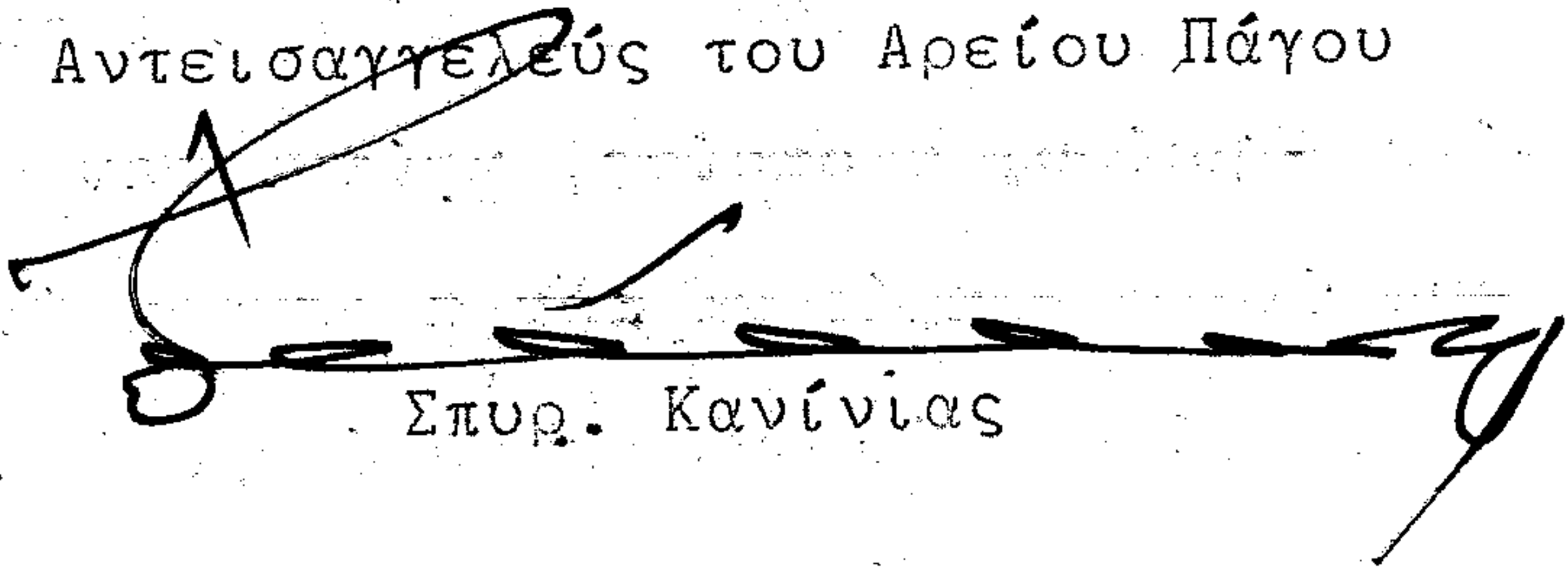
Το ερώτημα αναφέρεται σε ειδική περίπτωση συγκρούσεως θεσμών: αφενός της υπό όρο απολύσεως, που συνιστά θεσμό του ποινικού δικαίου (άρθρο 105 επ. ΠΚ) και αφετέρου της προσωπικής κρατήσεως, που συνιστά θεσμό του δικαίου της αναγκαστικής εκτελέσεως (άρθρα 1047 επ. ΚΠολΔ και 63 ΚΕΔΕ). Ας σημειωθεί ότι η προσωπική κράτηση ως μέσον αναγκαστικής εκτελέσεως είναι αμφίβολης συνταγματικότητας είτε διατάσσεται από το Δικαστήριο, είτε —κατά μείζονα λόγον— διατάσσεται από τον Διευθυντή του Δημοσίου Ταμείου, ο οποίος, καίτοι δεν ασκεί δικαστική εξουσία, εντούτοις διατάσσει την προσωποκράτηση των οφειλετών του Δημοσίου. Διότι, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ.1 του Συντάγματος, κανένας δεν συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται χωρίς αιτιολογημένο δικαστικό ένταλμα (εξαιρούνται τα αυτόφωρα εγκλήματα).

Ως γνωστόν, με την υπό όρο απόλυση αποσκοπείται η ηθική βελτίωση και η ομαλή προσαρμογή του φυλακισμένου στην κοινωνική ζωή. Και είναι προφανές ότι, για την ορθή λειτουργία του θεσμού τούτου, ο χρόνος της δοκιμασίας του απολυθέντος, κατά τον οποίον αυτός διάγει υπό καθεστώς ελεγχόμενης ελευθερίας, δεν πρέπει να διαταράσσεται από συλλήψεις και κρατήσεις,

διότι άλλως ματαιώνεται ο σκοπός του θεσμού. Σύλληψη και κράτηση δικαιολογείται μόνον αν συντρέξει λόγος ανακλήσεως ή άρσεως της αναστολής, δηλαδή αν ο απολυθείς εκτραπεί σε κακή διαγωγή ή αν διαπράξει έγκλημα από δόλο (άρθρα 107 και 108 ΠΚ). Από το άλλο μέρος, με την προσωπική κράτηση για χρέη αποσκοπείται η άσκηση θεμιτού εκβιασμού εις βάρος του οφειλέτη προς πληρωμή των χρεών του. Ο θεσμός αυτός εξυπηρετεί βεβαίως ορισμένη κοινωνική σκοπιμότητα και γι' αυτό εξακολουθεί να διατηρείται σε ισχύ. Οποσδήποτε όμως —και ασχέτως προς το ζήτημα της συνταγματικότητάς του— κατ' αξιολογική κρίση θεωρείται κατώτερος του θεσμού της υπό όρο απόλυσεως.

Είναι ευνόητον ότι, όπως σε κάθε περίπτωση συγκρούσεως έτσι και στην προκειμένη, η προτίμηση πρέπει να δίδεται στον αξιολογικώς ανώτερο από τους συγκρουόμενους θεσμούς, δηλαδή εδώ στην υπό όρο απόλυση. Συνεπώς δε ν είναι επιτρεπτή η προσωπική κράτηση γενικώς οφειλέτη και ειδικώτερα οφειλέτη του Δημοσίου, που έχει απόλυθεί από τις Φυλακές υπό όρο.

Ο Αντεισαγγελέυς του Αρείου Πάγου

Σπυρ. Κανίνιας